

De Tommaso kundër Italisë (GC) - 43395/09 - Vendim themeli 23.2.2017 (GC)

Faktet - Ligji italian parashikon mundësinë e caktimit të masave 'parandaluese' - që kanë të bëjnë me kufizimin e lirive të ndryshme - për personat që përbëjnë rrezik për sigurinë dhe moralin publik (Ligji nr 1432 i datës 27 dhjetor 1956).

Kërkuesi ishte shpallur më parë disa herë fajtor për vepra penale në lidhje me trafikun e drogës dhe zotërim të paligjshëm të armëve. Në vitin 2007, prokurori publik rekomandoi, në bazë të dyshimeve të vazhdueshme në lidhje me sjelljen e kërkuesit dhe burimin e të ardhurave, që ai të vendoset nën 'mbikëqyrje të posaçme policore' në pajtim me ligjin e sipërpërmendur. Në vitin 2008, një gjykata rrethi vendosi masën e kërkuar, duke sjellë numrin e mëposhtëm të detyrimeve për një periudhë prej dy vjetësh: raportimin një herë në javë tek autoriteti policor përgjegjës për mbikëqyrjen; kërkimi për punë brenda një muaji; mosndryshimi i vendit të banimit; bërja e një jete të ndershme dhe në respekt të ligjit dhe mosdhënia shkak për dyshime; mosshoqërimi me persona që kishin precedentë penalë dhe që u janë nënshtruar masave parandaluese ose të sigurisë; moskthimi në banesë më vonë se ora 10 e darkës ose moslargimi para orës 6 në mëngjes, përveç në rast domosdoshmërie dhe vetëm pasi të

ketë njoftuar në kohë autoritetet; mosmbajtja e armëve; mosshkruajra në bare, klube nate, salla lojërash ose shtëpi publike dhe mosprania në takime publike; mospërdorimi i telefonave celularë ose mjeteve të komunikimit në radio; dhe mbajtja me vete e dokumentit që caktonte këto detyrime (*carta precettiva*) dhe paraqitja e saj autoritetit të policisë nëse i kërkohet.

Shtatë muaj më vonë, ky vendim u rrëzua nga Gjykata e Apelit, që ishte e mendimit që në momentin kur u caktua masa, rreziku i nga kërkuesi nuk ishte i mbështetur nga asnjë aktivitet kriminal në vazhdim nga ana e tij.

Ligji - Neni 5, par 1: Neni 5 nuk trajtonte thjesht kufizimet e lirisë së lëvizjes, që ishin rregulluar nga Neni 2 i Protokollit nr. 4. Si përjashtim, në çështjen *Guzzardi kundër Italisë* ([7367/76](#), i datës 6 nëntor 1980) Gjykata ishte e mendimit që masat e kësaj natyre mund të thuhet se përbënin privimin e lirisë në kuptimin e hapësirës tepër të ngushtë ku kërkuesi ishte kufizuar, mbikëqyrjes pothuaj të përhershme që ai i ishte nënshtruar dhe faktit që për të ishte pothuaj tërësisht e pamundur për të patur kontakte sociale. Në të gjitha çështjet pasuese, Gjykata nuk kishte konstatuar që ka patur rrethana të krahasueshme, duke përfshirë rastet kur kërkuesve u ishte ndaluar largimi nga banesa gjatë natës.

Në rastin konkret, arsyet e mëposhtme e bënë Gjykatën të konstatojë që masat në fjalë nuk përbënin heqje lirie: (a) kërkuesi nuk ishte detyruar të banonte brenda një hapësire të kufizuar; (b) ndërsa ai ishte i lirë të largohej nga banesa gjatë ditës, ai kishte qenë në gjendje të bënte jetë sociale dhe të ruante marrëdhënien me botën e jashtme; (c) ndalimi i largimit nga banesa gjatë natës përveç se në rastet e domosdoshmërisë (ndërmjet orës 10 të darkës dhe 6 të mëngjesit) nuk mund të barazoheshin me arrestin e shtëpisë; dhe (d) ai nuk kishte kërkuar asnjëherë leje nga autoritetet për tu larguar nga vendi i tij i banimit.

Kështu, Neni 5 nuk zbatohet.

Përfundim: i papranueshëm (shumica).

Neni 2 i Protokollit nr. 4: Masat në fjalë kishin një bazë ligjore, që është Ligji nr 1432/1956, siç interpretohet në dritën e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese.

Sipas mendimit të gjykatës, megjithatë, caktimi i masave parandaluese për kërkuesin nuk ka qenë i parashikueshëm në masë të mjaftueshme dhe nuk ishte shoqëruar me garanci të përshtatshme ndaj abuzimeve të mundshme

të ndryshme. Ligji në fjalë ishte i përpiluar të terma të paqarta dhe tepër të gjerë, duke mos qenë i qartë dhe i saktë në masë të mjaftueshme në lidhje me individët për të cilët janë të zbatueshme masat (Seksioni 1 i Ligjit) dhe përmbajtjen e këtyre masave (Seksioni 3 dhe 5 i Ligjit).

(a) *Personat e synuar nga masat* - Mbi bazën e konsideratave të mëposhtme, Gjykata arriti në përfundimin që, për shkak të mungesës së një përkufizimi të qartë të objektit dhe mënyrës së ushtrimit të diskrecionit tepër të gjerë të dhënë gjykatave, Ligji nuk jepte mbrojtjen e mjaftueshme ndaj ndërhyrjes arbitrare dhe nuk i kishte dhënë mundësi kërkuesit për të rregulluar sjelljen e tij dhe të parashikonte në një shkallë të caktuar në masën e mjaftueshme caktimin e masave parandaluese.

(i) Në praktikën gjyqësore të fundit, Gjykata Kushtetuese Italiane ishte e mendimit, në përgjigje të pretendimit që dispozitat përkatëse nuk kanë qenë të sakta në masë të mjaftueshme, që thjesht përkatësia tek një prej kategorive të individëve të referuar në Seksionin 1 të Ligjit nuk ishte e mjaftueshme të justifikohet caktimi i masës parandaluese, dhe që masa parandaluese nuk mund të miratohej mbi bazën e thjesht dyshimit.

Pavarësisht këtyre treguesve, fakt mbetet që as Ligji dhe as Gjykata Kushtetuese nuk kishin identifikuar qartë ‘provat faktike’ ose tipet specifike të sjelljes që duhej të merreshin parasysht me qëllim që të vlerësohej rreziku për shoqërinë që vinte nga individi.

(ii) Në çështjen konkrete, Gjykata e Rrethit e kishte bazuar vendimin e saj në ekzistencën e tendencave kriminale ‘aktive’ nga ana e kërkuesit, megjithatë nuk i kishte veshur atij ndonjë sjellje specifike apo aktivitet kriminal.

Për më tepër, gjykata kishte përmendur si shkaqe për masën parandaluese faktin që kërkuesi nuk kishte ‘punë të përhershme dhe të ligjshme’ dhe jeta e tij karakterizohej nga shoqërimi i rregullt me kriminele të njohur lokalë (*malavita*) dhe kryerja e veprave penale.

Me fjalë të tjera, ajo e kishte bazuar arsyetimin e saj mbi prezumimet e ‘tendencave kriminale’, një kriter që Gjykata Kushtetuese e kishte identifikuar të pamjaftueshme.

(b) *Përmbajtja e masave*

(i) *Përkufizimi i pasaktë i detyrimeve të caktuara* - Ashtu siç e lejonte gjykatën të vendoste 'çdo masë tjetër të konsideruar të nevojshme' duke patur parasysh kërkesat e mbrojtjes së shoqërisë, Ligji parashikonte vendosjen e detyrimeve të paqarta dhe pasakta, si 'bërja e një jete të ndershme dhe në pajtim me ligjin' dhe 'të mos bëhet shkak për dyshim'.

Praktika gjyqësore e Gjykatës Kushtetuese nuk i kishte korrigjuar këto mangësi; duke iu referuar koncepteve po aq të papërcaktueshëm ose tek sistemi ligjor italian, Gjykata Kushtetuese nuk kishte bërë ndonjë qartësim të mëtejshëm në lidhje me normat specifike mosrespektimi i të cilave do të ishte një tregues i mëtejshëm për rrezikun e këtij personi për shoqërinë.

(ii) *Ndalimi i pranisë në takimet publike* - Masat e parashikuara nga ligji dhe të vendosura në ngarkim të kërkuesit përfshinin edhe një ndalim të pranisë në takime publike. Ky në fakt ka qenë një ndalim absolut. Ligji nuk specifikonte asnjë afat kohor apo hapësiror në lidhje me mundësinë e kufizimit të kësaj lirie themelore, duke ia lënë çështjen tërësisht diskrecionit të gjyqtarit pa treguar me qartësinë e duhur objektin e këtij diskrecioni dhe mënyrën e ushtrimit të tij.

Përfundim: shkelje (njëzëri)

Neni 37, par 1: Qeveria kishte paraqitur një deklaratë të njëanshme duke njohur që kërkuesi kishte vuajtur një shkelje të Nenit 6, par 1, i Konventës, për shkak të mungesës së seancës publike dhe duke marrë përsipër ti paguante atij një shumë parash në lidhje me shpenzimet procedurale (por jo në lidhje me dëmin jo-financiar).

Megjithatë, ndryshe nga çështja e masave parandaluese në lidhje me pronën, nuk ka patur vendime të mëparshme për çështjen nëse Neni 6, par 1, ka qenë i zbatueshëm për gjykimet për zbatimin e masave parandaluese në lidhje me individët, si ato të vendosura në çështjen konkrete, dhe, nëse po, nëse seancat për këto çështje duhej të ishin publike.

Përfundim: Kërkesa për mosmarrje parasysh rrëzohet (njëzëri).

Neni 6, par 1

(a) *Zbatueshmëria* - Aspekti kriminal i Nenit 6, par 1, nuk ishte i zbatueshëm, meqenëse mbikëqyrja e posaçme nuk ishte e krahasueshme me një sanksion penal, duke ditur që gjykimi në lidhje me kërkuesin nuk përfshinte përcaktimin e një 'akuze penale'.

Megjithatë, ka patur një ndryshim në praktikën gjyqësore të Gjykatës drejt zbatimit të aspektit civil të Nenit 6 në çështjet në të cilat fillimisht duket se nuk prekin një të drejtë civile, por mund të kenë pasoja të drejtpërdrejta dhe të konsiderueshme për një të drejtë private që i takon një individ (shih *Alexandre kundër Portugalisë*, 33197/09, 20 nëntor 2012, [Shënim Informativ 157](#), dhe *Pocius kundër Lituaniës*, [35601/04](#), 6 korrik 2010).

Në çështjen konkrete, detyrimet sipas së cilave nuk lejohej largimi i rrethit të banesës, largimi nga banesa ndërmjet orës 10 të darkës dhe 6 të mëngjesit, prania në takimet publike dhe përdorimi i telefonave celularë dhe mjeteve të komunikimit në radio pa dyshim që përfshiheshin në sferën e të drejtave personale dhe kështu ishin e një natyre civile (shih, *mutatis mutandis*, *Enea kundër Italisë* (GC), 74912/01, 17 shtator 2009, [Shënim Informativ 122](#), dhe *Ganci kundër Italisë*, 41576/98, 30 tetor 2003, [Shënim Informativ 57](#)).

Kishte lindur një ‘mosmarrëveshje e vërtetë dhe serioze’ në lidhje me ato të drejta kur Gjykata e Rrethit e kishte vendosur kërkuesin nën mbikëqyrje të posaçme, duke rrëzuar argumentet e tij. Mosmarrëveshja pastaj ishte zgjidhur përfundimisht me vendim të Gjykatës së Apelit, që njohur që masa parandaluese e vendosur për kërkuesin ishte e ligjshme.

Përfundim: i pranueshëm (njëzëri).

(b) *Themeli (mungesa e seancës publike)* - Kërkuesi nuk kishte mundësi të kundërshtonte masat në një seancë publike. Gjykata përsëriti që detyrimi për të mbajtur një seancë publike nuk ishte absolute meqenëse rrethanat që justifikojnë mospasjen e seancës varej kryesisht nga natyra e çështjeve që do të përcaktoheshin nga gjykatat e brendshme.

Rrethanat e kësaj çështjeje kishin diktuar që një seancë publike mund të mbahej, duke patur parasysh që gjykatat e brendshme duhej të vlerësonin aspektet të tilla si karakteri, sjella dhe rrezikshmëria e kërkuesit, dhe të gjitha këto ishin vendimtare për vendosjen e masës parandaluese.

Përfundim: shkelje (njëzëri).

Gjykata gjithashtu ishte e mendimit, katërmëdhjetë vota me tre, që nuk ka patur shkelje të Nenit 6, par 1, në kuptimin e rregullsisë së gjykimit, posaçërisht në lidhje me vlerësimin e provave në shkallë të parë, dhe, me dymbëdhjetë

vota me pesë, që nuk ka patur shkelje të Nenit 13 në lidhje me Nenin 2 të Protokollit nr 4.

Neni 41: 5 000 EURO në lidhje me dëmin jo-financiar; rrëzohet pretendimi në lidhje me dëmin financiar